

1230/3364

1/499

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1488 /3508

Ankara

27/7 /1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 30/6/1999 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

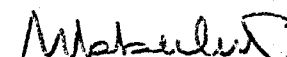
Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Plan ve Bütçe
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	30.7.1999 1/499
K. Md. V. 	K.D.Bşk.
BAŞKAN	

GEREKÇE

* Türk müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve teknolojisinin ülkemize gelmesi yoluyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi temel hedefi çerçevesinde, ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayenin çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla, yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılmış olan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmaları imzalama sürecindeki çalışmalar devam etmekte olup, bugüne kadar elli yedi ülkeyle anılan anlaşma imzalanmış bulunmaktadır. Bunlardan otuz dördü yürürlüğe girmiştir.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Türkiye ile Bosna Hersek arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şu şekilde özetlenebilir.

-Türkiye ve Bosna-Hersek'te uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve her iki ülkenin tanıtılmasına imkan vermek,

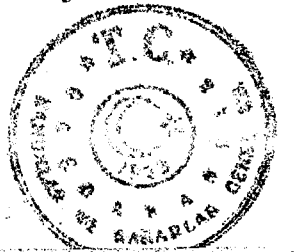
- Türkiye ve Bosna-Hersek'te yabancı sermayenin kamusal tasarruflar açısından tabi olacağı hükümlere ve sahip olacağı haklara açıklık getirmek,

- Her iki ülkede özel teşebbüsle devlet arasında ve iki taraf arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmektir.

* Ülkemizde, 1 Mart 1999 tarihi itibarıyla yedi adet, Bosna Hersek sermayeli şirket faaliyet göstermekte olup, bu şirketlerden dört adedi ticaret, bir adedi kimya sanayii, iki adedi ise hizmetler alanında çalışmaktadır. Bu şirketler tarafından ülkemize ithal edilen Bosna Hersek sermayesi ise 260 milyar TL civarındadır.

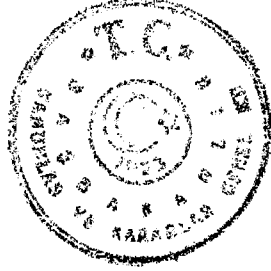
Hazine Müsteşarlığımız kayıtlarına göre, Bosna Hersek'e iki Türk şirketi tarafından ihraç edilen sermaye ise 186.122 ABD Doları'dır.

1997 tarihi itibarıyla gayrı safi milli hasılası 3,2 milyar ABD Doları ve kişi başına düşen gayrı safi milli hasılası 1.050 ABD Doları olan bu ülkeye, 1998 yılı verilerine göre ihracatımız 38,1 milyon ABD Doları, ithalatımız ise 5,3 milyon ABD Doları'dır. Bosna Hersek'e ihracatımız, telefon ve telgraf cihazları, plastik ev eşyası, buğday unu ve çeşitli gıda maddeleri kalemlerinden oluşurken, bu ülkeden ithalatımız, buğday, içten yanmalı motorlar, boru bağlantı parçaları, kule vinçler, ateşleme bujileri ve ham deri kalemlerinden oluşmaktadır.

Bu anlaşmayla, bir kısım Bosna Hersek menşeli sermayenin ülkemize gelmesi beklenirken, artık yurt dışına açılmış bulunan Türk yatırımcılarının yapacakları yatırımlar için de emniyetli bir ortamın temini öngörülmektedir. Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra, Bosna Hersek sermayesinin ülkemizde özellikle makina imalat sanayii alanında, Türk sermayesinin ise bu ülkede demir çelik, giyim ve gıda sanayi alanlarında yatırımlarının artması beklenmektedir.

Bu Anlaşma, Türk menşeli özel teşebbüse Bosna Hersek'te, Bosna Hersek menşeli özel teşebbüse Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere herhangi bir yük getirmemektedir.

Anlaşma Maddelerinin Gerekçeleri

Madde 1- Bu Maddede, Anlaşma metni içinde sık kullanılan yatırımcı, yatırım, gelirler ve ülke tanımları yapılmaktadır. Özellikle yatırım tanımını 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na paralellik sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2- Bu Maddeye göre, Taraflardan her biri, diğer Tarafın yatırımcılarının kendi ülkesindeki yatırımlarına, kanunlarına uygun olarak yapılmış olmak şartıyla, izin vermeyi taahhüt etmektedir. Ayrıca, bu Maddede Milli Muamele ve En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensipleri düzenlenmektedir. Bu prensipler gereğince, Taraflardan her biri diğer Tarafın yatırımcılarının ülkesindeki yatırımlarına kendi yatırımcılarının ya da herhangi bir üçüncü ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına (hangisi daha elverişli ise) benzer durumlarda uyguladığından daha az elverişli olmayacak biçimde muamelede bulunmayı kabul etmektedir.

Ancak, vergilendirme ile ilgili anlaşmalar veya oluşturulan gümrük birlikleri, bölgesel ekonomik teşkilatlar ya da benzer uluslararası anlaşmalar, bu maddeye, özellikle En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensibine istisna teşkil etmektedir.

Madde 3- Bu Madde, T.C. Anayasası'nda yer alan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve hangi şartlarda bu işlemlerin gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir. Bu şartlar; kamulaştırmanın kamu yararı amacıyla, ayrımcı olmayacak biçimde, yürürlükteki mevzuat ve bu Anlaşmanın II'inci Maddesinde belirlenen ilkeler uyarınca yapılması ile zamanında, yeterli ve etkin bir tazminat ödenmesidir.

Ayrıca Madde; ev sahibi ülkede savaş, olağanüstü hal ve benzeri durumların ortaya çıkması halinde diğer Taraf yatırımcıları zarara uğramışsa, zarara uğrayan Taraf yatırımcılarına uygulanacak muamelede Milli Muamele ve En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensiplerinin (hangisi daha elverişli ise) gözetilmesi hükmünü getirmektedir.

Madde 4- Yatırımla ilgili transferleri düzenleyen bu Maddede, bir yatırımla ilgili bütün transferlerin yatırımın yapıldığı para birimi ya da yatırımcı ile Devlet arasında aksine bir anlaşma bulunmadığı takdirde, herhangi bir konvertibl para birimiyle, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden ve gereksiz gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesine Taraflarca izin verileceği taahhüt edilmektedir. Transferlere ilişkin bu hüküm kambiyo mevzuatımıza uygun olarak düzenlenmiştir.

Ayrıca Maddede Taraflardan herbirinin, tüm mali yükümlülüklerin ve kambiyo rejiminden kaynaklanan bütün zorunlulukların yerine getirilmiş olması şartıyla, diğer Tarafın yatırımcılarına serbest transferle ilgili tüm hak ve faydaları garanti edeceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 5- Bu Maddede, Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın, yatırımcının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde sigorta şirketinin yatırımcının haklarına halefiyeti düzenlenmektedir. Ayrıca uyuşmazlık durumunda Anlaşmanın VIII'inci Maddesi yoluyla çözüme gidileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 6- En elverişli hükümler başlığını taşıyan bu Madde, Taraflardan birinin hukukunun ya da Taraflar arasında uluslararası hukuk bazında üstlenilen ve bu Anlaşmaya göre daha elverişli hükümler getiren yükümlülüklerin bulunması halinde, daha elverişli olduğu ölçüde bu düzenlemelerin uygulanacağı hükmü getirilmektedir.

Madde 7- Vergilendirme başlıklı bu maddede, Taraflardan herbirinin vergi politikalarına uygun olarak, diğer tarafın yatırımcılarının yatırımlarına tarafsız ve eşit muamelede bulunmak için çaba harcayacağı hususu düzenlenmektedir.

Madde 8 - Yatırım uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin olan bu Maddede, bir Taraf ile diğer Tarafın yatırımcısı arasında çıkabilecek yatırıma uyuşmazlıkları tanımlanarak, çözüm yolları düzenlenmektedir. Öngörülen prosedüre göre, öncelikle uyuşmazlık karşılıklı görüşmeler yoluyla çözümlenmeye çalışılacak, çözüme ulaşılamazsa; yerel yargı organlarına başvurma yolu açık tutulmak kaydıyla, yatırımcının tercihiyle göre uluslararası tahkim yoluna başvurma hakkı kullanılabilir.

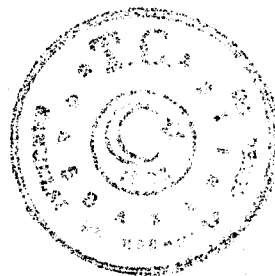
Bu Anlaşmada da, diğer ülkelerle yapılan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarında uluslararası tahkim mercii olarak atıf yapılmış olan; ICSID, UNCITRAL, Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi yer almaktadır.

Ancak, yatırımcı uyuşmazlığı yerel mahkemeye götürmüş ve kesin karar alınmış ise uluslararası tahkim yoluna başvurma imkanı kalmamaktaysa da, bir yıl içinde kesin karar alınamamış olması halinde, uyuşmazlık uluslararası tahkim prosedürüne göre çözümlenebilecektir.

Ayrıca tahkimin, bu Anlaşma hükümleri yanında, ülkesinde yatırım yapılan Tarafın hukukuna dayandırılacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 9 - Bu Anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı Taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yolları düzenlenmiş, doğrudan ve anlamlı müzakerelere ağırlık verilmekle beraber tahkim mekanizması da tanımlanmıştır.

Madde 10- Anlaşmanın yürürlüğe girme süreci ve yürürlük süresi bu maddede düzenlenmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

VE

BOSNA VE HERSEK BAKANLAR KURULU ARASINDA

YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN

ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaklardır.

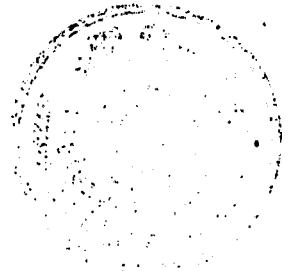
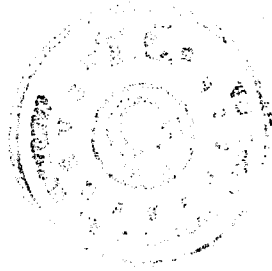
Özellikle bir Taraf yatırımcılarının , diğer Tarafın ülkesinde yapacakları yatırımlarla ilgili olmak üzere aralarındaki ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşma akdinin, sermaye ve teknoloji akımı ile Tarafların ekonomik gelişimini teşvik edeceğini kabul ederek,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmalarını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tabi tutulmasının gerektiği hususunda mutabık kalarak ve

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması için bir anlaşma yapılması kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I

Tanımlar

İşbu Anlaşmada:

1. "Yatırımcı" terimi:

(a) Taraflardan her birinin yürürlükteki hukukuna göre vatandaşlık statüsünü alan gerçek kişileri,

(b) Taraflardan her birinin yürürlükteki hukukuna uygun olarak kurulmuş ve genel idare merkezi o Tarafın ülkesinde bulunan , kar amacı gütmeyen kurumlar dışındaki şirketleri , firmaları ya da iş ortaklıkları gibi tüzel kişileri ifade eder.

2. (a) "Yatırım" terimi, ev sahibi Tarafın ülkesindeki kanun ve nizamlara uygun olarak, bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla, aşağıda belirtilen kıymetleri ifade eder:

(i) hisse senetleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri;

(ii) yeniden yatırımda kullanılan gelirler, para alacakları veya bir yatırımla ilgili , mali değeri olan diğer haklar;

(iii) mülkün ülkesinde bulunduğu Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olarak tanımlanmış taşınır ve taşınmaz mallar, aynı zamanda ipotek, haciz , rehin ve diğer benzeri hakları ;

(iv) patentler, sınai tasarımlar ,teknik prosesler, aynı zamanda ticari markalar, peştemaliye, know-how ve benzer haklar gibi sınai ve fikri mülkiyet hakları ;

(v) doğal kaynaklarla ilgili olarak verilmiş imtiyazları da kapsayacak şekilde, kanunla veya sözleşmeyle verilen iş imtiyazları.

(b) Anılan terim, ülkesinde yatırım yapılan Tarafın kanunlarına ve nizamlarına uygun olarak yapılan tüm doğrudan yatırımları ifade etmektedir.

3. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen , bunlarla kısıtlı olmamak kaydıyla kar, faiz ve temettüleri ifade eder.

4. "Ülke" terimi:

(a) Bosna ve Hersek ile ilgili olarak; Bosna - Hersek'in tüm kara ülkesini, karasularını , deniz yatağını ve yeraltını ifade eder.

(b) Türkiye ile ilgili olarak ;Türkiye Cumhuriyeti'nin kara ülkesi ve karasularını aynı zamanda uluslararası hukuka göre tabii kaynakların araştırılması, işletilmesi, korunması ve yönetilmesi konularında egemenlik veya kaza hakkının bulunduğu deniz alanlarını ifade eder.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

1. Her bir Taraf, kendi ülkesindeki yatırımlara ve bunlarla bağlantılı faaliyetlere, herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumda uygulanandan daha az elverişli olmayan koşullarda, ilgili kanun ve nizamlarına çerçevesinde izin verecektir.

2. Her bir taraf, gerçekleştirilmiş olan bu yatırımlara; kendi yatırımcılarının ya da herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına, benzer durumda uygulanandan - hangisi daha elverişli ise- daha az elverişli olmayan bir muamele uygulanmasını sağlayacaktır.

3. Tarafların ülkelerine yabancıların girmesi , kalması ve istihdam edilmesi ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak;

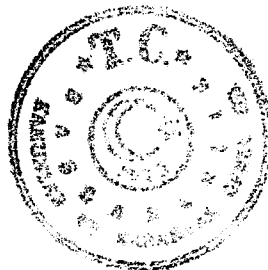
(a) Taraflardan her biri, kendi ülkesindeki bir yatırımın faaliyete geçmesi ile ilgili olarak önemli düzeyde sermaye ve diğer şekillerde kaynak aktarmayı taahhüt eden veya taahhüt etme aşamasında olan diğer Taraf vatandaşları veya onların istihdam ettikleri kişilerin; kuruluş, geliştirme, idare ve danışmanlık maksadıyla, ülkesine girmelerine ve ikamet etmelerine izin verecektir.

(b) Taraflardan birinin yürürlükteki kanun ve nizamları çerçevesinde yasal olarak kurulan ve diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımı olan şirketlere, kendi seçtikleri idari ve teknik personeli, milliyetleri ne olursa olsun istihdam etmelerine izin verilecektir.

4. İşbu maddenin hükümlerinin, Taraflardan herhangi birinin yapmış olduğu aşağıda belirtilen anlaşmalar üzerinde hiç bir etkisi olmayacaktır:

(a) halihazırda yapılmış ya da gelecekte yapılacak gümrük birliği, bölgesel ekonomik örgütlenme ya da benzer nitelikte uluslararası anlaşmalar;

(b) tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin olanlar.

MADDE III

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Yatırımlar, kamu yararı amacıyla, ayrımcı olmayacak biçimde, zamanında, yeterli ve etkin tazminat ödeyerek ve yürürlükteki hukuk çerçevesinde ve işbu Anlaşmanın II'inci Maddesinde belirtilen genel ilkelere uygun olarak yapılan işlemler dışında, kamulaştırma, devletleştirme veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzeri etkileri yaratan uygulamalara maruz bırakılmayacaktır.
2. Söz konusu tazminat, hangisi önce ise, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin uygulanmasından veya yakın kamulaştırmanın öğrenilmesinden hemen önceki gerçek değerine eşit olacaktır. Tazminat gecikmesiz olarak ödenecek ve Madde IV 'de tanımlandığı gibi serbestçe transfer edilebilir olacaktır.
3. Yatırımları, savaş, ayaklanma, iç karışıklıklar veya diğer benzer olaylar nedeniyle diğer Tarafın ülkesinde zarara uğrayan Taraflardan birinin yatırımcıları, diğer Tarafça, söz konusu zararların karşılanması bakımından kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına gösterdiği muameleden daha az elverişli olmamak kaydıyla, hangisi daha elverişli ise o muameleye tabi tutulacaktır.

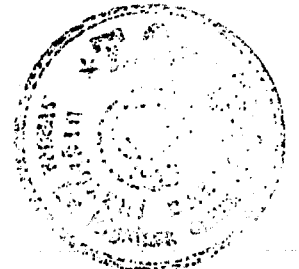
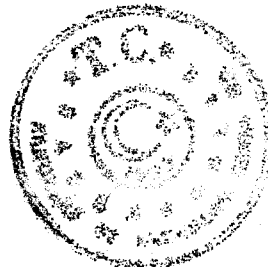
MADDE IV

Ülkesine İade ve Transfer

1. Her bir Taraf, bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin kendi ülkesinden içeri ve dışarıya serbestçe ve gecikme olmaksızın yapılmasına iyi niyetle izin verecektir. Bu tür transferler aşağıdakileri içerir:

- (a) gelirler,
- (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen meblağlar,
- (c) Madde III çerçevesinde ödenecek tazminatlar,
- (d) yatırımlarla ilgili kredilerden kaynaklanan ana para ve faiz ödemeleri,
- (e) diğer Tarafın ülkesinde, bir yatırım ile ilgili uygun çalışma izinlerini almış olan bir Tarafın vatandaşlarının aldıkları maaş, ücret ve diğer gelirleri,
- (f) bir yatırım uyumsuzluğundan doğan ödemeler.

2. Transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya yatırımcının kararlaştırdığı şekilde, herhangi bir konvertibl para birimiyle ve transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

3. Transferler ilgili mevzuata uygun olarak yapılacaktır. Ülkesinde yapılan yatırımlara ilişkin olarak Taraflardan herbiri, diğer taraf yatırımcısının bütün mali yükümlülüklerini ve kambiyo düzenlemelerine ilişkin bütün zorunlulukları yerine getirmiş olması koşuluyla, bu yatırımcılara mevcut yatırımın gerçekleştirildiği tarihte geçerli olan yatırımların ve gelirlerin kısıtlama olmaksızın transferine ilişkin bütün hakları ve faydaları garanti edecektir.

MADDE V

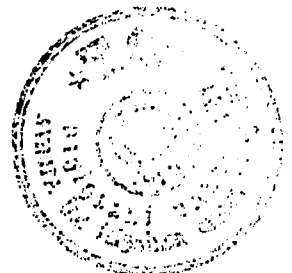
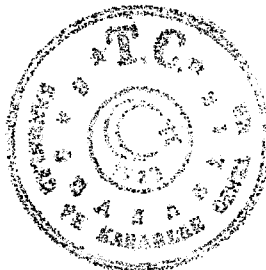
Halefiyet

1. Eğer bir Taraf yatırımcısının yatırımı, ticari olmayan risklere karşı kanuni bir sistem dahilinde sigorta edilmişse, sigortalayanın ilgili sigorta anlaşmasının şartlarından kaynaklanan her türlü halefiyeti diğer Tarafca tanınacaktır.
2. Sigortalayan, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.
3. Bir Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuşmazlıklar, iş bu Anlaşmanın VIII. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE VI

En Lehte Hükümler

Her bir Tarafın hukukunun veya taraflar arasında şu anda mevcut olan veya bu Anlaşmaya ek olarak bundan sonra taraflar arasında tesis edilecek uluslararası hukuktan doğacak yükümlülüklerin diğer taraf yatırımcılarının yatırımlarına genel veya özel olsun bu Anlaşma ile sağlanandan daha lehte bir muameleye ilişkin bir düzenleme içermesi halinde, bu düzenleme daha lehe olduğu ölçüde bu Anlaşmanın üstünde bir öncelik taşıyacaktır.

MADDE VII

VERGİLENDİRME

Vergi politikalarına uygun olarak, Taraflardan herbiri diğer Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına tarafsız ve eşit muamelede bulunmak için çaba sarfedecektir.

MADDE VIII

Bir Taraf ile Diğer Tarafın Yatırımcısı Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Taraflardan biri ile diğer Tarafın bir yatırımcısı arasındaki o yatırımcının yatırımı ile ilgili olarak çıkan ihtilaflar, yatırımcı tarafından ev sahibi Tarafa ayrıntılı bilgi içerecek şekilde yazılı olarak bildirilecektir. Yatırımcı ve ilgili Taraf bu uyuşmazlıkları, mümkün olduğunca iyi niyetle, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

2. Eğer uyuşmazlıklar, birinci paragrafta belirtilen yazılı bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; uyuşmazlık, yatırımcının seçebileceği aşağıdaki mercilere sunulabilir:

a) Her iki Tarafın da bu Merkeze üye olmaları halinde, Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi ile kurulmuş olan Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkezi (ICSID),

(b) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL),

(c) Paris Uluslararası Ticaret Odası Tahkim Mahkemesi

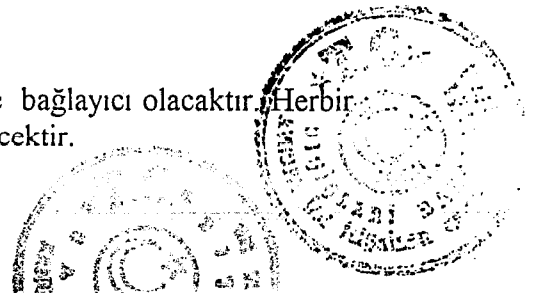
Şu şartla ki; yatırımcının uyuşmazlığı uyuşmazlığa taraf olan Tarafın adli mahkemelerine getirmiş olması halinde bir yıl içinde nihai kararın alınmamış olması gerekir.

3. Tahkim ;

(a) Bu Anlaşmanın hükümleri,

(b) Kanunlar ihtilafına ilişkin kurallar dahil olmak üzere, ülkesinde yatırım yapılan Tarafın kanun ve nizamlarına dayandırılacaktır.

4. Tahkim kararı; uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcı olacaktır. Herbir Taraf verilen kararı milli hukuku çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE IX

Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Cözümü

1. Taraflar, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlığa iyi niyet ve işbirliği ruhu içinde, çabuk ve adil çözüm arayacaklardır. Bu bakımdan, Taraflar bu tür çözümlere ulaşmak için doğrudan ve anlamlı görüşmeler yapmayı kabul ederler. Eğer Taraflar, aralarında uyuşmazlığın başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya varamazlarsa, uyuşmazlık herhangi bir Tarafın talebi üzerine, üç üyeli bir tahkim heyetine götürülebilir.

2. Her bir Taraf talebin alınmasından itibaren iki ay içinde, birer hakem tayin edecektir. Bu iki hakem, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi Başkan olarak seçeceklerdir. Taraflardan biri belirlenen süre içinde bir hakem tayin edemezse, diğer Taraf, Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanından bu tayini yapmasını talep edebilir.

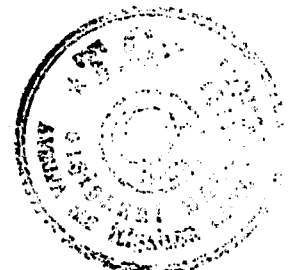
3. Eğer iki hakem, seçimlerinden itibaren iki ay içinde Heyet Başkanının seçimi konusunda anlaşma sağlayamazlarsa, Heyet Başkanı, Taraflardan birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı Başkanı tarafından seçilecektir.

4. Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin ikinci ve üçüncü paragraflarında belirtilen hallerde görevini yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır ve Başkan Yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Taraflardan birinin vatandaşı ise seçim Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Divan üyesi tarafından yapılacaktır.

5. Tahkim Heyeti Heyet Başkanının seçildiği tarihten itibaren üç ay içinde, işbu Anlaşmanın diğer maddeleriyle tutarlı olacak şekilde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaklardır. Böyle bir anlaşmanın sağlanmaması halinde, Tahkim Heyeti, uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanından talep edecektir.

6. Aksi kararlaştırılmadıkça, Başkanın seçildiği tarihten itibaren sekiz ay içinde, bütün beyanlar yapılacak, bütün duruşmalar tamamlanacak ve Tahkim Heyeti-hangisi daha sonra gerçekleşirse- son beyanlardan veya duruşmaların bittiği tarihten sonra iki ay içinde karara varacaktır. Tahkim Heyeti, nihai ve bağlayıcı olacak kararını oy çokluğu ile alacaktır.

7. Başkanın, diğer hakemlerin masrafları ve yargılama ile ilgili diğer masraflar Taraflarca eşit olarak ödenecektir. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir.

8. Eğer bir uyuşmazlık, bu Anlaşmanın VIII. Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuş ve hala orada çözüm beklemekte ise, aynı uyuşmazlık işbu madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır. Bu, her iki Taraf arasında doğrudan ve anlamlı görüşmeler yoluyla bağlantı kurmayı engellemeyecektir.

MADDENİN

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Anlaşma, onay belgelerinin değişiminin tamamlandığı tarihte yürürlüğe girecektir. Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve bu Maddenin ikinci paragrafına göre sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. İşbu Anlaşma, yürürlüğe giriş tarihinden sonra yapılan veya gerçekleşen yatırımlara uygulanacaktır.
2. Taraflardan her biri yazılı olarak diğer Tarafa bir yıl öncesinden feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı ilk on yıllık dönemin sonunda veya bundan sonra her an sona erdirilebilir.
3. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir anlaşma ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik, Taraflardan her birinin diğer Tarafa değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.
4. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan ya da gerçekleşen ve bu Anlaşmanın uygulanacağı yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın diğer bütün Maddelerinin hükümleri, söz konusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir on yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

-----'da , ----- tarihinde İngilizce olarak imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

BOSNA VE HERSEK
BAKANLAR KURULU ADINA

